

Довідка про громадське обговорення
Звіту стратегічної екологічної оцінки
Регіональної стратегії розвитку Закарпатської області на період 2021-2027 рр.

№	Представник громадськості	Зауваження, пропозиція	Спосіб врахування: враховано; не враховано; частково враховано	Обґрунтування
1	Суран В.Г., виконавчий директор Регіональної асоціації органів місцевого самоврядування «Закарпаття – за чисте довкілля» (лист)	1.1. З огляду на структуру оперативних цілей і оперативних завдань стратегічної цілі 4 – звернути у Звіті SEO більш посилену увагу на ті заходи і наслідки, які прогнозовано виникатимуть від забруднених та недоочищених стоків, особливо, на сільських територіях і в рекреаційних природних зонах (зокрема, на територіях, прилеглих до полонин Драгобрат і Боржава)	враховано	Справді, хоча у підрозділах 2.11 та 6 Звіту SEO йдеться про проблему забруднених водних стоків та відсутність систем водовідведення, особливо, на сільських територіях, доцільно додати у Звіт SEO більше інформації про цю проблему у різні функціональні розділи Звіту SEO. Тим більше, що у матриці цілей Регіональної стратегії – 2027 цьому присвячені оперативна ціль 4.2 та оперативне завдання 4.2.2.
		1.2. З метою посилення обґрунтування передбаченого ст. 17 Закону «Про стратегічну екологічну оцінку» моніторингу наслідків впливу на довкілля виконання Регіональної стратегії – 2027 коротко проаналізувати нинішні стан та ефективність здійснення комплексного моніторингу екологічної ситуації на Закарпатті, у т.ч. впливу на здоров'я населення та систему інформування громадян	враховано	З огляду на високу суспільну потребу в результатах такого об'єктивного екологічного моніторингу та міжвідомчі бар'єри у його практичній реалізації, таке доповнення до відповідного розділу 9 Звіту SEO актуальне і виправдане тим, що зможе більш чітко виявити місце унормованого Законом моніторингу наслідків впливу на довкілля виконання Регіональної стратегії – 2027.
		1.3. Щодо проблеми комплексного регіонального екологічного моніторингу, було б доцільно провести відповідне і широке анкетування серед зацікавлених сторін в розрізі хоча б міст і селищ Закарпаття. (пропозиція)	частково враховано	Часові обмеження розробки Звіту SEO не дозволяють в рамках такої розробки провести пропоноване анкетування, але воно може бути проведене силами громадських організацій в наступні 2-3 місяці без затримки

				у термінах розробки Регіональної стратегії – 2027 та відповідного Звіту SEO.
		1.4. Пропозиція розпочати розробку Звіту SEO до Плану заходів реалізації Регіональної стратегії стосується Замовника, а не Виконавця цього Звіту SEO	на розгляд Замовника	
2	Пересоляк В.Ю., зав. кафедри землевпорядкування та кадастру УжНУ, голова ГО «Інститут раціонального природокористування» (лист)	2.1. SEO Регіональної стратегії не відповідає основному містобудівному документу – схемі планування території Закарпатської області, яка розроблена ДП «ДПРОМІСТО» ім. Ю.М. Білоконя і затверджена рішенням сесії Закарпатської обласної ради від 17.05.2013 р. №731	враховано	Доповнено відповідний розділ 1 Звіту SEO та висновки (резюме) згідно вимог ст.11 Закону «Про стратегічну екологічну оцінку»: Звіт SEO загалом узгоджується із чинною Схемою планування території Закарпатської області, а не «відповідає» чи «не відповідає» їй, бо це абсолютно різні за функціоналом, змістом і нормативним забезпеченням документи. Водночас остання потребує коригування і уточнення у зв'язку з новими реаліями впровадження децентралізаційної реформи та змінами законодавства у сферах містобудування, земельних відносин і просторового планування та розвитку економіки області.
		2.2. В SEO описані проблеми з відходами (ТПВ) лише двох районів – Міжгірського та Рахівського – таке відчуття що в інших районах області не існує і немає проблем	враховано	У Звіті SEO Регіональної стратегії – 2027 проблема неналежного стану з управління ТПВ в регіоні детально описана для всієї території області у підрозділі 2.8. «Управління відходами», а також частково вона аналізується у підрозділах 2.11, 3.1 (табл.2), 4 (табл. 3), 6 (табл. 4 та підрозділ «Ймовірний екологічний вплив РСР на складові довкілля»). Також у переліку джерел інформації наведені публікації про проблему ТПВ в області (див. : Д6,Д8, Е11, Е19, Е20, Е21, Е40 та ін.). Тим не менше, окремі з цих розділів додатково доповнені даними про проблему ТПВ на територіях всіх районів області.

		2.3. В розділі 4 «Екологічні проблеми у тому числі ризику впливу на здоров'я населення, які стосуються Регіональної стратегії, зокрема територій з природоохоронним статусом» описані проблеми при будівництві міні ГЕС, ВЕС «Боржава», Драгобрат, золоторудник «Мужіївський», але абсолютно знехтувані проблеми, які безпосередньо впливають на людей, а саме: - прискорення в 3-4 рази збігу води з водозбірного басейну області... - проблеми, які виникли з осушенням земель в гірських районах... - зниження рівня ґрунтових вод і в криницях по області... - площинне переосушення більше 200 тис. га с/г земель... - зменшення площі водного дзеркала близько 8 тис. га по області, що приводить до зменшення випаровування води; - на даний час осушувально-зволожуючі системи (берегівська, Латорицька, Батарська, Сальвінська та Чорний Могар) не виконують своєї безпосередньої проектної інженерно-меліоративної функції, насамперед, реверсного зволоження меліоративних земель	частково враховано	В розділах 2-6 Звіту SEO Регіональної стратегії-2027 насправді вказані та інші «водні проблеми» Закарпаття описані (підрозділ 2.5. «Водні ресурси та водне господарство»; розділ 3 табл. 2; розділ 6 табл. 4), а також вони відображені у Переліку використаних і цитованих джерел інформації (див. Д5; Д6; Д10; Д11; Д16; Е4; Е5; Е10; Е11; Е18; Е26; Е47; Е 49; Е 50). Водночас, Звіт SEO Регіональної стратегії – 2027, як документа державного планування, згідно Закону «Про стратегічну екологічну оцінку» та відповідної заяви про обсяг SEO, не має априорі відображати всі екологічні і природоохоронні проблеми регіону, а лише ті з них, які мають стосунок до структури і змісту стратегічних цілей, Операційних цілей і завдань Регіональної стратегії – 2027. Тим не менше, до змісту описових розділів Звіту SEO зроблені доповнення, які відображають сутність зауважень громадського активіста.
		2.4. При проведенні SEO необхідно виконати умови ст. 11 п. 11 ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» (Звіт SEO підписується всіма його авторами (виконавцями) із зазначенням їхньої кваліфікації	Враховано	Технічне зауваження, яке немає жодних перепон для технічного виконання після остаточного громадського обговорення Звіту SEO та внесення коригувань за його результатами
		2.5. На мою думку, такі Звіти SEO повинні виконувати наукові установи, де є профільні кафедри або інститути	Не враховано	Замовники та їх повноваження щодо Звіту SEO визначені у ст. 1 п. 4, ст. 5, ст. 8 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» - і це орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування. У випадку Регіональної стратегії – 2027 – це

				департамент економічного розвитку і торгівлі Закарпатської ОДА, який мав достатньо обґрунтованих підстав залучити ГО Агентство розвитку "Європоліс" до розроблення Звіту SEO, як активного учасника розробки 3-ох Регіональних стратегій – до 2015 р., до 2020 р. і до 2027 р. Водночас, Звіт SEO ажніак не є науковою розробкою чи науковим дослідженням, щоб його складали виключно кафедри чи науковий інститут.
3.	Поп С.С., зав. кафедри фізичної географії та раціонального природокористування, експерт науково-методичної ради МОН України по секції «Охорони навколишнього середовища», доктор фіз.-мат. наук, професор (лист)	3.1.Звіт SEO Регіональної стратегії розвитку Закарпатської області на період 2021-2027 роки, розроблений Лукшою О.В. із залученим партнером Станкевич-Волосянчук О.І. не містить за сутністю належного розгляду вищезазначеного важливого документу державного планування на рівні області у відповідності до вимог ст. 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Формально вони перелічили розділи, що передбачені ст. 11 Закону, однак наповнили їх загальними фразами, суб'єктивними уявленнями про ті чи інші впливи, можливі наслідки, ймовірні зміни.	не враховано	Загальна і вступна та при цьому уже повністю негативна оцінка Звіту SEO Регіональної стратегії – 2027 в частині 3.1 тверджень є вкрай суб'єктивною, містить недостовірні дані й тому наведена частина 3.1 зауважень не може бути врахована у Звіті SEO. Зокрема, залученим замовником в якості виконавця Звіту SEO є ГО Агентство місцевого розвитку «Європоліс», а не фізичні особи-експерти, як стверджується у зауваженні. Відповідно до результатів проведених громадських слухань Звіту SEO та інших зауважень громадськості, подібних безапеляційно і необґрунтовано негативних оцінок, як у наведеній тут частині 3.1., більше немає. Не відповідає дійсності і твердження останнього речення частини 2.1 зауважень щодо начебто «наповнення загальними фразами, суб'єктивними уявленнями про ті чи інші впливи, можливі наслідки, ймовірні зміни» виконавцем Звіту SEO, оскільки розробка базується в усіх питаннях на матеріалах цитованих 16 найновіших регіональних державних документах та 53 наукових публікаціях різних вчених. Отже,

				частина 3.1 зауваження обґрунтовано відхиляється для врахування у Звіті СЕО.
		3.2. Відсутній науково-обґрунтований просторовий та секторальний розгляд питань СЕО з урахуванням стратегії просторового планування розвитку Закарпатської області, райони якої суттєво різняться за рель'єфом, кліматичними умовами, природними ресурсами, господарством, інфраструктурою і навіть за захворюваністю населення тощо	не враховано	З тексту частини 3.2 зауваження абсолютно неясним є вираз «з урахуванням стратегії просторового планування розвитку Закарпатської області», оскільки такого документа в системі планувального законодавства України просто не існує. Отже, частина 3.2 зауваження обґрунтовано відхиляється для врахування у Звіті СЕО.
		3.3. Не варто аналізувати детально халатність з якою розроблено Звіт, текст якого містить численні помилки, в т.ч. граматичні. Для прикладу аргументую зазначене на окремих важливих позиціях: а) Розділ 1 не містить взагалі аналізу змісту Регіональної стратегії розвитку області, як цього вимагає Закон про СЕО. Складається враження, що завершеного документу ще не має. б) Розділ 2 написаний поверхово (і далі по тексту до прикладу): «Сталий розвиток території вони зводять тільки до охорони і збереження довкілля, забуваючи про збалансування з соціальною та економічною складовими»	не враховано	Частина 3.3 зауваження містить в якості аргументації автора щодо начебто «численних помилок звіту СЕО» той факт, що «розділ 1 не містить взагалі аналізу змісту Регіональної стратегії розвитку області, як цього вимагає закон про СЕО». І на цьому твердженні робиться поспішний висновок: «Складається враження, що завершеного документу ще немає». Але в жодній статті Закону «Про оцінку впливу на довкілля» не міститься вимоги щодо детального аналізу змісту самого документа державного планування – у даному випадку, змісту Регіональної стратегії – 2027, а лише характеристику стану довкілля, екологічні проблеми, зобов'язання і наслідки для довкілля та заходи (ст. 11 Закону про СЕО). Отже, частина 3.3 зауваження обґрунтовано відхиляється для врахування у Звіті СЕО
		3.4. Щодо розділу 9 в частині моніторингу наслідків впливу на довкілля при реалізації Регіональної стратегії, то розробники Звіту фантазують створити Моніторинговий комітет. Наразі Державна система моніторингу довкілля діє...	не враховано	У ст. 17 Закону «Про оцінку впливу на довкілля» чітко записано: «Замовник...здійснює моніторинг наслідків виконання ДДП для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення..., один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет...».

				У Звіті СЕО запропоновано проект створення комплексної регіональної системи моніторингу впливу на довкілля саме на реалізацію цієї норми Закону. Отже, частина 3.4 Зауваження теж відхиляється.
		3.5. Насамкінець висловлюю здивування, що СЕО, на такий важливий документ державного управління доручили виконувати одній особі, яка має упереджену позицію щодо багатьох інвестиційних проектів та залучило до роботи іншу особу з такою ж позицією. Недивно, що в переліку використаної літератури для підготовки Звіту розробники переважно посилаються на свої публікації...	не враховано	Обидва твердження не відповідають дійсності, оскільки Замовник для розробки Звіту СЕО залучив не фізичних осіб, а відому і фахову розробкову ГО Агентство місцевого розвитку «Європоліс», яка у свою чергу залучила партнерську і відому своїми екологічними розробками в регіоні і Україні ГО «Екосфера». Провідні розробники Звіту СЕО з цих ГО – к.ф.-м.н. Лукша О.В. і к.б.н. Станкевич-Волосянчук О.І. – єдині на Закарпатті не тільки пройшли іспити на учасників всеукраїнської мережі експертів регіонального розвитку РЕГІОНЕТ, але були одними з найактивніших експертів і розробників Регіональних стратегій розвитку Закарпаття на період до 2015 року, до 2020 року і до 2027 року, мають сертифікати експертів зі стратегічного планування і розробки СЕО та відповідний досвід. Що стосується їхніх публікацій, наведених у Звіті СЕО у Переліку використаних джерел інформації, то вони складають 3-4% від кількості інших наведених публікацій. Але в будь-якому разі це є позитивом, ніж негативом самого Звіту СЕО, оскільки аналітичних публікацій з екологічних проблем Закарпаття не так уже й багато. Отже, частина 3.5 Зауваження містить недостовірні і необ'єктивні твердження та відхиляється.
4	Гамор Ф.Д., заступник директора Карпатського біосферного	4.1. Вважаю важливим і необхідним підтримати запропоновану авторами Звіту ідею і положення	На розгляд Замовника	Обґрунтування наведене у розд. 9 Звіту СЕО

	заповідника, доктор біологічних наук, професор, заслужений природоохоронець України	створення Моніторингового комітету впливу на довкілля від виконання Регіональної стратегії (пропозиція)		
5	Пилипенко В.В., директор Міжнародної Асоціації інституцій регіонального розвитку «МАІРР», громадський інспектор Державної екологічної інспекції у Закарпатській області (лист)	Доповнити розділ 10 Звіту СЕО узагальненим аналізом того, які загрози і наслідки для довкілля Закарпаття і прикордонних регіонів очікувано виникнуть від екологічно незбалансованого впровадження об'єктів альтернативної енергетики на «зеленому тарифі», і в чому полягатиме транскордонний екологічний ефект та як йому запобігти (пропозиція)	враховано	У розділі 10 Звіту СЕО справді дано загальний опис імовірних транскордонних впливів на довкілля виконання Регіональної стратегії – 2027 з посиланнями також на інформаційні джерела, але без фокусування на об'єктах і технологіях альтернативної енергетики на «зеленому тарифі». Розділ 10 доповнено оцінками по МГЕС, ВЕС та вирубуванню лісів на біопаливо, хоча подібний аналіз більш доречний для Звіту СЕО Плану заходів реалізації Стратегії – 2027.